

българска държава. Тя отговаря на споменатата от византийския писател Мануил Фил крепост за събитията около 1277 г. *Сотирополис* ('Сотир град'). Може да се каже, че тази крепост е предшественик на днешното село Сотиря. На 1,5 км североизточно, при връх *Божуровец*, има друго старо укрепление, вероятно служило за аванпост на крепостта при Кале баир. На запад от селото, в м. *Юрта*, има следи от старо заселище.

На един километър северно от селото е имало манастир „Св. Петка”. Около него гравитират много предания и вероятно е разрушен към началото на XV в. Скит или манастир ще е имало и в м. *Аязмото*. В землището е и м. *Атаната* с оброк „Св. Илия”. За *Манастира* край селото се предполага, че е бил главният манастир на *Малка Света гора Сливенска* (Малък Атон) с предполагаеми, по предание, 24 манастира.

Явно е, че Сотиря е старо българско селище, а турското му име *Чотру*, *Чотрукъой* е калка на българското. Според Г. С. Раковски отначало се е називало *Спасово*, преименувано от гърците на *Сотиря* (със същото значение). Османски документ от XVII в. го представя като вакъф на Султан Мурад II (1421–1451). Друг документ от XVII в. причислява селото към вакъфите на султана Селим. Според местни предания квартал „Ново село” в Сливен е заселен от сотирци.

До Освобождението село Сотиря е в Сливенска каза. През 1830 г. руски те войски отчитат само 15 двора, в които мъжете българи са 45, а турците 9. През 1830 г. част от българите се изселват в Русия. Въпреки това те остават мнозинство в селото. Според д-р Поайе през 1859 г. в селото има 13 български фамилии и 8 на мюсюлмани сунити. През 1871 г. е възстановен старинният манастир „Св. Петка”.

След Освобождението Сотиря е в Сливенска община. Отначало е в община Тополчане, а от 1934 г. – към Сливен. Турското население се изселва. През 1926 г. тук има 26 бежанци. Постепенно се заселват много цигани.

През 1905 г. в селото има 83 сгради и 376 жители; през 1910 – 454; 1920 – 603; 1946 – 687; 1965 – 771; 1985 – 1079; 2001 – 1526, 2010 – 2288 души.

Училище в селото има от 1880 г. Сега функционира като основно в ремонтирана сграда. Читалището „Съгласие” е основано през 1926 г.

Хора от селото се включват в горянското движение (1950–1951 г.), като след разгрома му е ликвидиран Сотирският манастир „Св. Петка”.

Сегашната черква „Св. Петка” е построена през 1928 г.

Поминъкът на населението е земеделие, животновъдство, дърводобив.

Над селото е имало барутчийница, която се взривила още преди Освобождението.

През 80-те години на XIX в. край Сотиря били открити 4 текстилни фабрики на събирателни дружества: Недюх. Иванов и Д. Саръиванов; Боянов-Хаджиенчев; Гяуров-Серткостов и „Татев”. След войните (1912–1918 г.), с изолирането на турските пазари и въвеждането на по-modерна техника в Сливен фабриките са закрити. По Сотирска река е имало много воденици и няколко тепавици, които след 1944 г. са били закрити. Селяните намират работа в сливенските предприятия.